

ALANYA ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEN BİR GRUP SAGALASSOS KIRMIZI ASTARLI SERAMİĞİ

A GROUP OF SAGALASSOS RED SLIP WARE FROM THE ARCHAEOLOGICAL MUSEUM OF ALANYA

Makale Bilgisi | Article Info

Başvuru: 02 Mayıs 2020	Received: May 2, 2020
Hakem Değerlendirmesi: 29 Mayıs 2020	Peer Review: May 29, 2020
Kabul: 26 Haziran 2020	Accepted: June 26, 2020

DOI : 10.22520/tubaked.2020.21.010

Volkan YILDIZ *

ÖZET

Alanya Arkeoloji Müzesi'ne farklı tarihlerde ve farklı şekillerde kazandırılan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Müze envanter kayıtlarına göre bu seramiklerin büyük bir kısmının ne yazık ki buluntu yeri belli değildir. Buluntu yeri belli olan sadece 5 örnek tespit edilmiştir. Müze envanter kayıtlarına göre bu örneklerden 3'ü Mersin civarında, 1 örnek Eskişehir çevresinde, diğer örnek ise Burdur'da bulunmuştur. Ayrıca bu örneklerden 4'ü Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden Alanya Arkeoloji Müzesi'ne nakil edilmişlerdir. Buluntu yeri belli olmayan seramiklerde de İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden ve Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil edilen örnekler de vardır. Müzedeki Roma Dönemi ince seramikleri arasında Sagalassos Kırmızı Astarlıları grubuna giren 25 örnek saptanmıştır. Sagalassos Kırmızı Astarlıları J.Poblome'nin tipolojisi örnek alınarak gruplanmıştır. Alanya Arkeoloji Müzesi örneklerinin büyük çoğunluğu orijinal Sagalassos Kırmızı Astarlısıyken birkaç örnekte Sagalassos Kırmızı Astarlılarının imitasyonudur. Müzedeki bu gruba giren seramikler form gelişimlerine bakılarak ve Sagalassos başta olmak üzere diğer buluntu merkezlerinden ele geçen benzer örnekler yardımıyla yapılan karşılaştırmalar sonucunda tarihlendirilmiştir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlıları MS 1. yüzyıl ile MS 5. yüzyıl aralığına tarihlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Alanya Arkeoloji Müzesi, Sagalassos, Sagalassos kırmızı astarlı seramikleri, Roma Dönemi, Roma Seramiği.

* Dr. Öğr. Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Manisa.
e-posta: yildiz.volkan@cbu.edu.tr. ORCID: 0000-0002-1917-521X

Bu makale Alanya Kaymakamlığı, Alanya Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nün 15.11.2017 tarih ve 50147590/155 813 sayılı izni ve de Karabük Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenen KBÜBAP-17-KP-346 numaralı "Alanya Arkeoloji Müzesi Roma Dönemi İnce Seramik Kataloğu" başlıklı proje kapsamında hazırlanmıştır. Alanya Arkeoloji Müzesi'ndeki çalışmalarım sırasında yardımlarını esirgemeyen müze müdürü Seher TÜRKMEN'e, arkeolog Gülcan DEMİR'e, arkeolog Belgin SAVAŞ'a, arkeolog Şerife SEZER'e ve tüm müze çalışanlarına göstermiş oldukları yakın ilgi ve yardımlarından dolayı çok teşekkür eder, şükranlarımı sunarım. Ayrıca çizim ve fotoğrafların düzenlenmesindeki yardımlarından dolayı arkeolog Gülçin KARAKAŞ'a (M.A.) ne kadar teşekkür etsem azdır.

ABSTRACT

The Sagalassos Red Slip Wares from the Archaeological Museum of Alanya have constituted the subject of this study. They have been obtained to the museum in different dates and with different ways. Unfortunately, according to the inventory records of the museum, it is not possible to determine the finding locations for most of them. There are only 5 examples with a known finding location. According to the inventory records of the museum, 3 examples are found in the vicinity of Mersin, 1 example is found around Eskişehir and the other one is from Burdur. Additionally, 4 of these examples were transferred to the Archaeological Museum of Alanya from the Museum of Anatolian Civilizations in Ankara. Also, some of the pottery with unknown finding locations were transferred from the Archaeological Museum of Istanbul and the Museum of Anatolian Civilizations in Ankara. Among the Roman Fine Wares of the Archaeological Museum of Alanya, 25 examples are belong to the Sagalassos Red Slip Ware group. In this study, the Sagalassos Red Slip Wares are classified depending on the typology of J.Poblome. While the great majority of the examples from the Archaeological Museum of Alanya are original Sagalassos Red Slip Ware, a few examples are imitation. The examples of this group from the museum are dated by their form development and by the analogies with similar examples from other sites, especially from Sagalassos. The Sagalassos Red Slip Wares from the Archaeological Museum of Alanya are dated from the 1st century AD to the 5th century AD.

Keywords: The Archaeological Museum of Alanya, Sagalassos, The Sagalassos red slip ware, Roman Period, Roman Pottery.

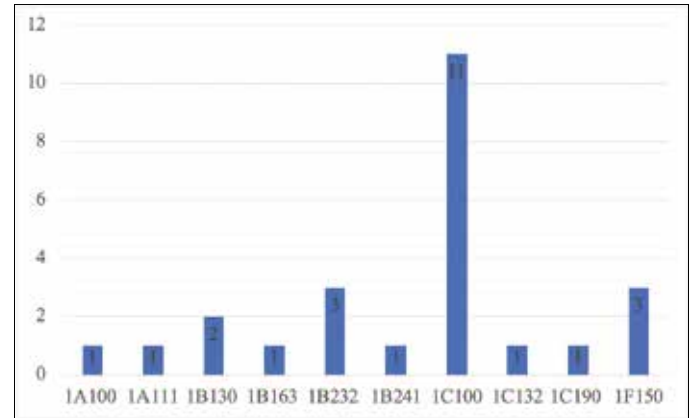
GİRİŞ

Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri ilk kez 1987 yılında, M. Waelkens'ın Pisidia Bölgesi'nde yer alan Sagalassos antik kentinde tiyatronun doğusundaki 25 hektarlık geniş bir alanda çok sayıda seramik parçası ve fırın atığını bulmasıyla keşfedilmiştir. Çömlekçiler Mahallesi adı verilen bu alanda sonraki yıllarda kazılar yapılmış ve tüm bu çalışmaların sonunda ele geçen seramik buluntular arasında ortak hamur ve astar özelliği gösteren bir grup kırmızı astarlı seramik, J. Poblome tarafından Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri olarak adlandırılarak form özelliklerine göre tipolojisi oluşturulmuştur. Yapılan kil ve hamur analizleri sonucu yerel üretim olduğu anlaşılan bu seramiklerin yapımında günümüzde halen kullanılmakta olan Çanaklı Bölgesi'ndeki kil yataklarından yararlandığı tespit edilmiştir (Tekocak 2019: 92). Augustus Dönemi'nden başlayarak MS 6. yüzyıla kadar kullanılan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri, geniş bir yayılım göstererek Anadolu'da; Pisidia, Kilikya, Pamphylia, Lykia, İonia, Lidya ve Frigya Bölgeleri'nde yer alan antik yerleşimlerde bulunmuştur. Anadolu dışında ise Akdeniz kıyısı boyunca İtalya, Tunus, Libya, Mısır, Suriye ve İsrail gibi deniz aşırı ülkelerde bulunan yerleşimlere ihracat yapılmıştır (Ok 2018: 33). Ayrıca Sagalassos'ta bu süreç içinde kırmızı astarlı ince seramiğin yanında, tuğla, kiremit, güveç, depolama kabı, testi, kandil, matara ve figürin üretiminin de yapıldığı buluntularla saptanmıştır (Fırat 1999: 27).

Çalışmamıza konu oluşturan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri Alanya Arkeoloji Müzesi'ne farklı tarihlerde ve farklı şekillerde kazandırılmıştır. Müze envanter kayıtlarına göre bu gruptaki seramiklerin büyük çoğunluğunun buluntu yerleri ne yazık ki belli değildir. Buluntu yerleri belli olan 5 adet seramik tespit edilmiştir. Bu örneklerden 3'ü Mersin civarında bulunmuştur (Kat. No.14, 16, 23). Geriye kalanlardan birisi Burdur'da (Kat.No.2), diğeri ise Eskişehir çevresinde bulunmuş ve müzeye bağışlanmıştır (Kat.No.15). Müzede bu gruba giren örneklerin bir kısmı İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden (Kat.No.8-10, 12-13) bir kısmı ise Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden (Kat.No.2, 14, 16, 20-25) Alanya Arkeoloji Müzesi'ne nakil edilmiştir.

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Roma Dönemi Kırmızı astarlı seramikleri arasında en büyük grubu Doğu Sigillatoları oluşturmaktadır (Yıldız 2019: 109-110). Roma Dönemi Kırmızı astarlı seramikleri arasında Doğu Sigillatolarından sonra en yoğun grup ise Sagalassos Kırmızı Astarlılarıdır. Müzede yapılan çalışmalarımız sonucunda bu gruba giren 25 örnek saptanmıştır. Söz konusu örnekler formlarına göre ayrılmış ve böylece Alanya Arkeoloji Müzesi Sagalassos

Kırmızı Astarlılarının; bardak, tabak ve kase gibi formlardan oluştuğu görülmüştür. Ayrıca grubun tipolojisinin oluşturulmasında J.Poblome'nin tipolojisi örnek alınmıştır. Bu tipolojiye göre de Alanya Arkeoloji Müzesi'nde 1A100, 1A111, 1B130, 1B163, 1B232, 1B241, 1C100, 1C132, 1C190 ve 1F150 formları tespit edilmiştir (Çize. 1). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bu gruba giren örnekler form gelişimlerine bakılarak ve diğer buluntu merkezlerinden ele geçen benzer örnekler yardımıyla yapılan karşılaştırmalar sonucunda tarihlendirilmiştir. Söz konusu örnekler MS 1. yüzyıl ile MS 5. yüzyıl aralığına tarihlendirilmektedir.

Çizelge 1: Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlılarının Form Gruplarına Göre Dağılımı / *Distribution of the Sagalassos Red Slip Wares from the Archaeological Museum of Alanya depending on the form groups.*

ALANYA ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE BULUNAN SAGALASSOS KIRMIZI ASTARLILARI

Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramiklerinin Hamur ve Astar Özellikleri

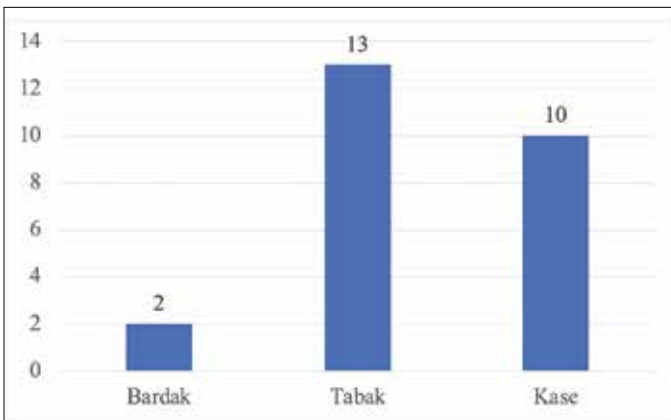
Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Roma Dönemi ince seramikleri arasında Sagalassos Kırmızı Astarlıları grubuna giren örneklerin hamuru genellikle kırmızı, kırmızımsı sarı, portakalimsi kırmızı, kahverengimsi kırmızının tonlarında olup sert ve pürüzsüzdür. Hamuru oldukça kaliteli olduğundan pek katkı maddesine rastlanmaz ancak bazı geniş kaplarda kireç katkısı ve küçük boşluklar vardır. Gruptaki örnekler Munsell renk kataloğuna göre 10 farklı hamur rengine sahiptir. Söz konusu bu örneklerin Munsell renk kataloğundaki karşılıkları 2,5 YR 5/6 (red), 5/8 (red), 6/6 (light red), 6/8 (light red), 7/8 (light red), 5 YR 5/6 (yellowish red), 7,5 YR 6/4 (light brown), 7/6 (reddish yellow), 10 R 5/8 (red), 7/8 (light red)'dir. Grubun astar özelliklerine gelince, Alanya örneklerinin büyük çoğunluğunda kabın dış yüzü pürüzsüz olup parlak kırmızı astarlı sabunumsu kaygan bir dokuya sahiptir. Bazı örnekler ise tıpkı Geç Roma Dönemi kırmızı astarlılarının astar özelliklerini

anımsatmaktadır. Ayrıca zaman zaman astarın akmasına ve fırınlamaya bağlı olarak dalgalanmalar oluşabilmektedir. Bu dalgalanmalar kabın kenar, gövde ve kaide bölümlerinde kırmızı astarın farklı tonlarda görülmesine neden olmaktadır. Munsell renk kataloğuna göre 11 farklı astar rengi tespit edilmiştir. Bu renklerin Munsell renk kataloğundaki karşılıkları 2,5 YR 3/3 (dark reddish brown), 4/3 (reddish brown), 4/4 (reddish brown), 4/6 (red), 4/8 (red), 5/6 (red), 5/8 (red), 6/6 (light red), 6/8 (light red), 10 R 5/6 (red), 6/8 (light red)'dir.

Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramiklerinin Tipolojik Değerlendirmesi

Sagalassos Kırmızı Astarlılarının tipolojik sınıflandırması tam form veren örneklerin yükseklik ve genişlik oranlarına göre yapılmış ve 1999 yılında J. Poblome tarafından yayınlanmıştır (Poblome 1999: 1 vd.; Ok 2018: 35). J. Poblome tipolojik değerlendirmesini yaptığı 1999 yılı yayınında bu grubu MÖ 1. ile MS 6. yüzyıl aralığına tarihlendirmiştir. Söz konusu bu seramikleri iki evrede ele almıştır. MÖ 1.- MS 2. yüzyıl arasındaki evre seramikleri kaliteli hamur ve astarlarıyla Doğu ve Batı Sigillatalarına, MS 3.- 6. yüzyıla tarihlenen ikinci evreye ait örnekler ise form, hamur ve astar özellikleriyle Geç Roma Dönemi kırmızı astarlı seramiklerine benzerlik göstermektedir (Poblome 1996: 75-78; Tekocak 2019: 92).

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlılarının formlarının saptanmasında ve saptanan formların değerlendirilmesinde J. Poblome'nin oluşturduğu tipoloji örnek alınmıştır. Bu bağlamda bakıldığında bardak, tabak ve kaseler ana grupları oluşturmaktadır. Kat.No.1-2 arası bardaklar, Kat.No.3-15 arası tabaklar, Kat.No.16-25 arası ise kaselerdir.

Çizelge 2: Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlılarının Kap Türlerine Göre Dağılımı / *Distribution of the Sagalassos Red Slip Wares from the Archaeological Museum of Alanya depending on the vessel types.*

Bardaklar (Kat.No.1-2)

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri arasında 2 adet bardak örneği saptanmıştır. Söz konusu örnekler Poblome Form 1A100 ve V1A111 grubuna girmektedir.

Bardak Form 1- Poblome Form 1A100 (Kat.No. 1; Lev.1; 1)

Dışa açılan kenarlı, kenar ucu yuvarlatılmış, yuvarlatılmış gövdeli, alçak halka kaideli küçük bardak formudur. Bardağın kenar dış yüzünde ve gövdenin alt bölümünde derin olmayan yiv ve bardağın gövdesinin orta bölümünde dış bükey bir profillendirme görülmektedir. Sagalassos'ta bulunan bu forma ait örnekler J. Poblome tarafından 1A100 başlığında ele alınmıştır. 1A100 grubunda değerlendirilen bardakların ağız çapları 8-18 cm, kaide çapları 2-6,5 cm, yükseklikleri 3,8-6,9 cm, cidar kalınlıkları ise 0,1-0,5 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 30-31). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tek örnekle temsil edilen formun ne yazık ki buluntu yeri belli değildir. Alanya örneğinin ağız çapı 8,5 cm, kaide çapı 3,6 cm, yüksekliği 7,6 cm, cidar kalınlığı ise 0,5 cm'dir. Bu bardakların erken örneklerinde dar ağız çapı görülür (Uygun 2011: 95). J. Poblome bu formun MS 1. yüzyılda popüler olduğunu ve MS 3. yüzyıla kadar da üretiminin ve kullanımının devam ettiğini söylemektedir. Ayrıca formun üretimine MÖ 25 ile MS 25 arasında başladığını ve birdenbire Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri arasında popüler bir form olduğunu ifade eder. J. Poblome ayrıca formun paralel örneklerinin ise Doğu Sigillata ve İnce Cidarlı seramik grupları arasında olduğunu ve bu gruplardaki örneklerin de MÖ 1. yüzyıl ile MS 2. yüzyılın ilk yarısı arasına tarihlendirildiğini belirtmektedir (Poblome 1999: 304). Doğu Sigillata A ve Doğu Sigillata B¹ grupları içerisinde aynı formun hem tabak hem de kase örnekleri² birlikte görülür (Uygun 2011: 95). Sagalassos'ta uzun süreli kullanılan bu formun DSA ve DSB tipolojileri ile benzerlik göstermesi J. Poblome'nin de vurguladığı gibi erken dönem Akdeniz seramik geleneğinin Sagalassos atölyelerine etkisi olmalıdır (Poblome 1999: 304; Uygun 2011: 95). Bu formun Sagalassos dışında iki karşılaştırma örneği Perge (Firat 1999: 28) ve Patara'da (Uygun 2011: 95) ele geçmiştir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bu forma giren örnek de gerek kenar profili gerekse küçük ağız çapı nedeniyle MS 1. yüzyıl ile MS 2. yüzyılın birinci yarısı içerisinde tarihlenmelidir.

¹ Buradan sonra Doğu Sigillata gruplarının "DSA", "DSB" "DSC" ve "DSD" şeklinde kısaltması kullanılacaktır.

² Poblome form 1A100'ün DSA ve DSB gruplarındaki tabak ve kase formları arasındaki benzerleri için bkz. Uygun 2011: 95 Dipnot 1169-1170.

Bardak Form 2- Poblome Form V1A111 (Kat.No. 2; Lev.1; 2)

Dışa açılan ve dikey kenarlı, kenar ucu yuvarlak bitimli, kaideye doğru daralan konik gövdeli, kare kesitli alçak halka kaideli bardak formudur. Kenar dış yüzünde ve gövde üzerinde yivler görülmektedir. Ayrıca yine gövde üzerinde baskı tekniğiyle yapılmış stilize bitkisel bezeme bandı görülür. Alanya Sagalassos Kırmızı Astarlıları arasında gövde üzerinde bezemenin olduğu tek örnektir. Alanya bardak form 2 Poblome V1A111 grubu içerisine girer. MS 1. yüzyılın birinci yarısından itibaren üretilmeye başlanan bu bardaklar, MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 3. yüzyıl arasında oldukça yaygındır. J. Poblome, uzun süreli kullanılan formun geç dönem örneklerinin daha küçük ölçüde yapıldığını belirtir (Poblome 1999: 304; Uygun 2011: 96). Sagalassos'ta Poblome form 1A111 grubunda değerlendirilen bardakların ağız çapları 8-20 cm, kaide çapları 3-3,8 cm, yükseklikleri 5-5,5 cm, cidar kalınlıkları ise 0,2-0,5 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 33-34). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tek örnekle temsil edilen form envanter kayıtlarına göre Burdur'da bulunmuş ve Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne satılmıştır. Alanya'da müze kurulmasıyla birlikte de bu müzeye nakil edilmiştir. Alanya örneğinin ağız çapı 10,8 cm, kaide çapı 3,8 cm, yüksekliği 5,3 cm, cidar kalınlığı ise 0,4 cm'dir. Bu formun Sagalassos dışındaki karşılaştırma örnekleri Mainz'deki Römisch-Germanisch Müzesi (Künzl 1996: 28-29), Perge Konut Alanı (Fırat 1999: 28, Lev.36, 96-97) ve Patara'da tespit edilmiştir (Uygun 2011: 96, 266, Lev.48/707-708). Alanya Bardak Form 2 söz konusu benzer örneklerin yardımıyla MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 3. yüzyıl aralığına tarihlendirilebilir.

Tabaklar (Kat.No.3- 15)

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Sagalassos Kırmızı Astarlı seramikleri arasında 13 adet tabak örneği saptanmıştır. Söz konusu bu örnekler Poblome Form 1C100, 1C132 ve 1C190 grubuna girmektedir. Bu başlıkta ele alınan tabaklar genel form özellikleri açısından geniş kenarlı ve sıg profilli örneklerdir.

Tabak Form 1- Poblome Form 1C100 (Kat.No. 3-13; Lev.1-3; 3-13)

Dışa uzantılı, düz, yuvarlatılmış veya hafifçe kalınlaştırılmış kenarlı, hafif iç bükey gövdeli, sıg tabak formudur. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri arasında en yoğun formdur. Müzede bu gruba giren 11 örnek saptanmıştır. Söz konusu bu örneklerin hiçbirinin buluntu yeri belli değildir. Sagalassos'ta bulunan bu forma ait örnekler formun genel özelliklerine göre form 1C100 ve Variant

1C101 tabakları olarak iki farklı grupta ele alınmıştır. Bu tabaklardan 1C100 grubuna girenlerin ağız çapları 8-23 cm, kaide çapları 3,8-16,4 cm, yükseklikleri 1,1- 4 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,6 cm arasında değişmektedir. Variant 1C101 grubuna giren örneklerin ağız çapları 16-45 cm, kaide çapları 9,6-25,6 cm, yükseklikleri 3,2-6,1 cm, cidar kalınlıkları ise 0,4-1 cm arasında değişmektedir. Bu iki grup genel form özellikleri açısından birbirine çok yakın olmakla birlikte Variant 1C101 form 1C100'e göre daha büyük ve daha derin bir tabaktır. Her iki gruba giren örnekler Poblome form 1C100'ün MS 3. yüzyılda popüler olduğunu göstermiştir. Ayrıca Sagalassos'ta bu formun paralelleri MS 1-2. yüzyıl aralığına tarihlenen DSA ve DSC grubuna ait örneklerdir (Poblome vd.1993: 121, fig.97/1C100; Poblome 1999: 106-109, 229, 307-308, fig.47). J. Poblome, Variant 1C101'i ise MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 3. yüzyıl aralığına tarihlendirmiştir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan 11 örnekte Poblome form 1C100 grubuna aittir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan 11 örneğin ağız çapları 10,2-17,5 cm, kaide çapları 6,7-11 cm, yükseklikleri 1,8-3,5 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,6 cm arasında değişmektedir. Söz konusu örneklerde Sagalassos örnekleri gibi aynı tarih aralığından olmalıdır.

Tabak Form 2- Poblome Form 1C132 (Kat.No. 14; Lev.3; 14)

Dışa uzantılı ve hafif aşağı dönük kenarlı, hafif iç bükey gövdeli, alçak halka kaideli sıg tabak formudur. Dış yüzde ağız kenarının üzerinde derin bir yiv görülmektedir. Kenarda yatay tutamaklara sahiptir. Tabak çarkta yapılmış olup söz konusu yatay tutamaklar kalıpta şekillendirilerek sonradan tabağın kenarına tutturulmuştur. Ayrıca tutamakların üzeri bitki ve sarmal bezemelerle süslenmiştir. Sagalassos'ta bulunan bu forma ait örnekler J. Poblome tarafından form 1C130, Variant 1C131 ve Variant 1C132 başlığında üç farklı formda ele alınmıştır. Form 1C130 ve Variant 1C131'in dışa uzantılı kenar üzerleri düzken Variant 1C132'nin kenar üzerinde derin bir yiv görülmektedir. Bu tabaklardan 1C130 grubuna girenlerin ağız çapları 11-19 cm, kaide çapları 5,8-10,4 cm, yükseklikleri 1,5-2,9 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,5 cm arasında değişmektedir. Variant 1C131 grubuna giren örneklerin ağız çapları 14-23 cm, kaide çapları 7,8-10 cm, yükseklikleri 1,5-1,9 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,5 cm arasındadır. Variant 1C132 grubuna giren örneklerin ise ağız çapları 10-26 cm, kaide çapları 2-12 cm, yükseklikleri 0,9-3,3 cm, cidar kalınlıkları ise 0,19-0,5 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 119-125, 231-232, 308, fig.56/8). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tek örnekle temsil edilen form olasılıkla Poblome form 1C132'nin imitasyonu olmalıdır (Poblome 1999: 122-125, 231, 308, fig.56/8). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan örneğin ağız çapı 18,1

cm, kaide çapı 8,4 cm, yüksekliği 3,9 cm, cidar kalınlığı ise 0,5 cm'dir. Bu örnek müze envanter kayıtlarına göre Mersin civarında bulunmuş ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne satılmıştır. Alanya'da müze kurulmasıyla birlikte de söz konusu tabak bu müzeye nakledilmiştir. Alanya örneğinin çok yakın bir benzeri de Akşehir Nasreddin Hoca Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nde tespit edilmiştir. Bu örneğin de Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramiklerinin imitasyonu olduğu belirtilmiştir (Tekocak ve Yıldız 2011: 117, fig.5/3). Ayrıca 1C132 grubuna giren bir başka örnekte Akhisar Arkeoloji Müzesi'nde mevcuttur (Yıldız 2016: 260, 266-267, fig.5). J. Poblome tarafından tarih olarak form 1C100 ve 1C131 için MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 3. yüzyıl aralığı önerilmiş ve bu iki formun çok yaygın olmadığı belirtilmiştir. Form 1C132'nin ise MS 1. yüzyılın ikinci yarısında çok popüler olduğu MS 3. yüzyıla kadar da yaygın bir biçimde kullanıldığı belirtilmiştir (Poblome 1999: 308). Benzer bir tarih aralığı Akşehir Müzesi örneği için de verilmiştir (Tekocak ve Yıldız 2011: 117). Dolayısıyla Alanya örneği için de bu tarih aralığı uygun olmalıdır.

Tabak Form 3- Poblome Form 1C190 (Kat.No. 15; Lev.4; 15)

Dışa uzantılı kenarlı, hafif aşağı sarkıtılmış kare kesitli dudaklı, kaideye doğru daralan eğik gövdeli, alçak halka kaideli tabak formudur. Ağız kenarının dış yüzünün üzerinde derin bir yiv görülmektedir. Kenarda yatay tutamaklara sahiptir. Tabak çarkta yapılmış olup söz konusu yatay tutamaklar kalıpta şekillendirilerek sonradan tabağın kenarına tutturulmuştur. Ayrıca yatay tutamakların üzeri kabartma olarak yapılmış bitki ve sarmal motifleri ile süslenmiştir. J. Poblome bu kabartma bezemeye sahip tutamakları Roma Dönemi gümüş kapları ile karşılaştırır (Uygun 2011: 93). Sagalassos'ta bulunan bu gruba giren örnekler kenar ve gövde profil özellikleri doğrultusunda 1C190 ve Variant 1C191 başlığında iki farklı formda ele alınmıştır. Bu tabaklardan 1C190 grubuna girenlerin ağız çapları 13-36 cm, saptanan dört kaidenin çapları 12, 14,4, 16 ve 25 cm, yükseklikleri 2,2-3,9 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,8 cm arasında değişmektedir. Variant 1C191 grubuna giren örneklerin ağız çapları 15-29 cm, cidar kalınlıkları ise 0,2-0,5 cm arasındadır (Poblome 1999: 150-152, 238, 309). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tek örnekle temsil edilen form olasılıkla Poblome form 1C190 grubundan olmalıdır. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan örneğin ağız çapı 19,5 cm, kaide çapı 11,2 cm, yüksekliği 3,9 cm, cidar kalınlığı ise 0,5 cm'dir. Bu örnek müze envanter kayıtlarına göre Eskişehir çevresinde bulunup müzeye bağışlanmıştır. J. Poblome, her iki grubu, 1930 yılında A.Maiuri tarafından Pompeii'de bir zengine ait villada gerçekleştirilen kazılarda bulunan ve MS 1. yüzyıla

tarihlenen gümüş tabakların yer aldığı Pompeii Hazinesi örnekleriyle karşılaştırmış ve aralarında form benzerliği olduğunu belirtmiştir (Poblome 1999: 301; Uygun 2011: 93). Form özellikleri açısından her iki grup arasında çok büyük fark yoktur. Sadece gövdenin kapanma açısı ve cidar kalınlıkları farklıdır. Bu yakın özelliklere rağmen J. Poblome 1C190 formunu MS 1. yüzyılın ikinci yarısı, 1C191 grubunu ise MS 2. yüzyılın birinci yarısında başlatmış ve MS 3. yüzyıla kadar üretimlerinin ve kullanımlarının devam ettiğini belirtmiştir (Poblome 1999: 309; Uygun 2011: 93). J. Poblome bu tarihlemeyle birlikte bu formun yaygın olmadığını ve DSB grubunun MS 80-120 arasına tarihlenen formları ile karşılaştırılabileceğini de ifade eder. Ayrıca Mainz'deki Römisch- Germanisch Müzesi'nde sergilenen Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri içerisinde de aynı formun derin ve sığ gövde profilli örnekleri bir aradadır (Künzl 1996: 27-28; Uygun 2011: 94). Patara'da bu gruba giren örnekler kenar ve gövde profil özellikleri doğrultusunda Poblome 1C190 ve 1C191 grupları içerisinde değerlendirilmiş ve özellikle tutamaklar üzerindeki nitelikli bezekleriyle MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 2. yüzyılın birinci yarısı arasına tarihlendirilmiştir (Uygun 2011: 93-94). Alanya tabağı da gerek kaliteli astarı gerekse tutamakları üzerindeki nitelikli bitkisel bezemeleri nedeniyle MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 2. yüzyıl aralığına ait olmalıdır.

Kaseler (Kat.No.16- 25)

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlı seramikleri arasında 10 adet kase örneği saptanmıştır. Söz konusu bu örnekler Poblome Form 1B130, 1B163, 1B232, 1B241 ve 1F150 grubuna girmektedir.

Kase Form 1- Poblome Form 1B130 (Kat.No. 16-17; Lev.4; 16-17)

Dışbükey profilli, düz, yuvarlatılmış ya da kalınlaştırılmış kenarlı, hafif belirginleştirilmiş dipli küçük kase formudur. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Poblome Form 1B130 grubuna giren iki örnek saptanmıştır. Bu örneklerden Kat.No.16 envanter kayıtlarına göre Mersin civarında bulunmuş ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne satılmıştır. Alanya'da Müze kurulmasıyla birlikte de bu müzeye nakil edilmiştir. Kat.No.17'nin ise maalesef buluntu yeri belli değildir. Kat.No.16 ve 17 form özellikleri açısından birbirine çok yakın iken astar kalitesi bakımından oldukça farklıdır. Kat.No.17 olasılıkla Sagalassos imitasyonu olmalıdır. Poblome form 1B130 grubunda değerlendirilen Sagalassos kaselerinin ağız çapları 10-22 cm, kaide çapları 2,4-11 cm, yükseklikleri 3,1-6,1 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,7 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 57-58). Alanya

örneklerinin ağız çapları 12,8-14,8 cm, kaide çapları 4,1- 4,8 cm, yükseklikleri 3,8-4,9 cm, cidar kalınlıkları ise 0,4-0,6 cm'dir. Form 1B130, J. Poblome tarafından Afrika Kırmızı Astarlı Seramikleri ve Geç Roma C (Phokaia) seramikleriyle karşılaştırılarak MS 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Poblome 1999: 305). Karşılaştırma örnekleri açısından oldukça sınırlı olan formun yakın benzerleri Sagalassos dışında Tripolis'te bulunmuştur (Ok 2018: 37, No.7). Tripolis kaselerinin bazıları MS 4. yüzyıla tarihlendirilen pişmiş toprak kandil ve MS 4. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen I. Constantinus (MS 307-337) ve Constans (MS 337-350) sikkeleriyle birlikte bulunmuşlardır (Ok 2018: 37). Alanya kaseleri de Sagalassos ve Tripolis kaselerinin yardımıyla MS 4. yüzyıla tarihlendirilmelidir.

Kase Form 2- Poblome Form V1B163 (Kat.No. 18; Lev.4; 18)

Dışa uzantılı ve kalınlaştırılmış kenarlı, kenar ucu yuvarlatılmış, yarım küre gövdeli, alçak halka kaideli küçük kase formudur. Kasenin tipik özelliği kenar üzerinde iki derin yiv olmasıdır. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Poblome form V1B163 grubuna giren tek örnek tespit edilmiştir. Söz konusu örneğin ne yazık ki buluntu yeri belli değildir. Poblome form V1B163 grubunda değerlendirilen Sagalassos kaselerinin ağız çapları 5-22 cm, kaide çapları 5,2-11 cm, yükseklikleri 3-5,3 cm, cidar kalınlıkları ise 0,2-0,5 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 69-71). Alanya örneğinin ağız çapı 12,1 cm, kaide çapı 3,9 cm, yüksekliği 5,5 cm, cidar kalınlığı ise 0,4 cm'dir. Bu form Poblome form 1B250-251 ve 1C133 ile bağlantılı görülmüştür (Poblome 1999: 69). Ayrıca J. Poblome, formun MS 1. yüzyılın ikinci yarısında popüler olduğunu ve MS 3. yüzyıla kadar da üretiminin ve kullanımının devam ettiğini belirtmiştir (Poblome 1999: 306). Karşılaştırma örnekleri çok sınırlı olan form Sagalassos dışında sadece Perge Konut Alanı'nda tespit edilmiştir (Firat 1999: 28, Lev.36/103). Alanya örneği benzerleri yardımıyla MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 3. yüzyıl aralığına tarihlendirilmelidir.

Kase Form 3- Poblome Form V1B241 (Kat.No. 19; Lev.5; 19)

Dışa uzantılı ve hafif aşağı sarkıtılmış kenarlı, konik gövdeli, alçak halka kaideli kase formudur. Dışa uzantılı kenar üzerinde derin yiv görülmektedir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Poblome V1B241 grubu içerisine giren tek örnek saptanmıştır. Bu gruba giren örneğin buluntu yeri belli değildir. Poblome form V1B241 grubunda değerlendirilen Sagalassos kaselerinin ağız çapları 11-26 cm, kaide çapları 5-6 cm, yükseklikleri 4,7-5,4 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-0,5 cm arasında değişmektedir

(Poblome 1999: 99-100). Alanya örneğinin ağız çapı 11,6 cm, kaide çapı 7 cm, yüksekliği 5,3 cm, cidar kalınlığı ise 0,4 cm'dir. J. Poblome, MS 1. yüzyılda üretimine ve kullanımına başlanan kaselerin MS 4. yüzyılın birinci yarısında popüler olduğunu belirtir. Ayrıca bu grubu aşağı sarkık kenar ve konik gövde yapıları nedeniyle Erken İmparatorluk Dönemi İtalyan Sigillatoları ve DSB grubundaki benzer formlarla karşılaştırır (Poblome 1999: 307; Uygun 2011: 96-97). Formun Sagalassos dışındaki karşılaştırma örnekleri Perge Konut Alanı'nda (Firat 1999: 28, Lev.37/109), Patara'da (Uygun 2011: 96-97, Lev.48/712) ve Tripolis'te (Ok 2018: 38, fig.8/14) tespit edilmiştir. Patara örneği kenar profili bakımından Poblome V1B241 grubuna dahil edilirken gövde yapısındaki farklılık nedeniyle aynı formun varyasyonu olarak yorumlanmıştır. Ayrıca bu örnek küçük ağız çapı ve cidarıyla erken üretim olarak yorumlanmış ve MS 1. yüzyıl ile MS 2. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir. Tripolis'te ise bu gruba giren tek örnek saptanmış ve söz konusu örnek için buluntu yeri olan Kemerli Yapı'daki sikke yoğunluğu dikkate alınarak MS 4. yüzyıl tarihi önerilmiştir (Ok 2018: 38). Formun farklı merkezlerde tarihlendiği MS 1-4. yüzyıl aralığı Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan kase için de uygun olmalıdır.

Kase Form 4- Poblome Form 1B232 (Kat.No. 20-22; Lev.5; 20-22)

Dışa uzantılı kenarlı, dışbükey profilli gövdeli, alçak halka kaideli kase formudur. Kenar üzerinde derin iki adet yiv olması formun karakteristik özelliğidir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tespit edilen üç örneğin de buluntu yeri belli değildir. Poblome form V1B232 grubunda değerlendirilen Sagalassos kaselerinin ağız çapları 8-50 cm, kaide çapları 9-38 cm, yükseklikleri 3,7-6,3 cm, cidar kalınlıkları ise 0,5-1,3 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 95-96). Alanya örneklerinin ağız çapları 14,5 cm-19,4 cm, kaide çapları 6,2-9,5 cm, yükseklikleri 5,1-6 cm, cidar kalınlıkları ise 0,5- 0,7 cm arasında değişir. Söz konusu form J. Poblome tarafından MS 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir (Poblome 1999: 307). Alanya örneklerinden Kat.No.21 ve 22 Poblome form V1B232'nin imitasyonu olmalıdır. Form V1B232'nin Sagalassos dışında karşılaştırma örnekleri oldukça sınırlıdır. Formun benzeri Tripolis'te bulunmuştur (Ok 2018: 37, fig.8/13). Tripolis'te tespit edilen iki örnek, Geç Antik Çağ'a tarihlenen unguentarium parçalarıyla beraber bulunmuştur. Tripolis örneklerinin bulunduğu tabakada tarih verebilecek sikke buluntusu ile karşılaşılmamış olup, formun tarihi için J. Poblome'nin önerdiği tarih verilmiştir (Ok 2018: 37-38). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde saptanan kase örnekleri içinde J. Poblome'nin önerdiği tarih uygun olmalıdır.

Kase Form 5- Poblome Form 1F150 (Kat.No. 23-25; Lev.5-6; 23-25)

Kenarı dışta kalınlaştırılmış, dışbükey gövdeli, alçak halka kaideli küçük kase formudur. Dışbükey ve üçgen kesitli kenar yapısı formun karakteristik özelliğidir. Bazen kenarın hemen altında derin bir yiv görülür. Kenar, bazen biraz içe dönükken bazen daha açıktır. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde tespit edilen iki örneğin buluntu yeri belli değilken (Kat.No.24-25) bir örnek envanter kayıtlarına göre Mersin civarında (Kat.No.23) bulunmuştur. Bu örnekler Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden Alanya Arkeoloji Müzesi'ne nakil edilmiştir. Poblome form 1F150 grubunda değerlendirilen Sagalassos kaselerinin ağız çapları 8-36 cm, kaide çapları 8-13 cm, yükseklikleri 9,3-15,6 cm, cidar kalınlıkları ise 0,3-1,1 cm arasında değişmektedir (Poblome 1999: 170-171). Alanya örneklerinin ağız çapları 13 -15,3 cm, kaide çapları 5,9-8,6 cm, yükseklikleri 7,7-9,1 cm, cidar kalınlıkları ise 0,5- 0,7 cm arasında değişir. Poblome form 1F150 ne yazık ki karşılaştırma örnekleri açısından oldukça sınırlı olup benzerleri sadece Sagalassos'ta saptanmıştır (Poblome 1999: 170-171, 243, 310, fig.79). J. Poblome formun MÖ 25 ve MS 25 arasında üretilmeye başladığını ve Sagalassos kırmızı astarlı seramikleri içinde özellikle MS 3. yüzyılda oldukça popüler bir form olduğunu, formun üretiminin ve kullanımının MS 4. yüzyılın ortalarına kadar devam ettiğini belirtir. Ayrıca J. Poblome formun MS 1. yüzyılda üretilen DSB, DSD ve İtalyan Sigillatları ile karşılaştırılabileceğini de söyler (Poblome 1999: 310). J. Poblome'nin önerdiği tarih aralığı Alanya örnekleri için de uygun olmalıdır.

SONUÇ

Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan Roma Dönemi ince seramikleri arasında Sagalassos Kırmızı Astarlıları grubuna giren 25 adet seramik tespit edilmiştir. Çalışmamıza konu oluşturan Sagalassos Kırmızı Astarlı seramikleri, Alanya Arkeoloji Müzesi'ne farklı tarihlerde ve farklı şekillerde kazandırılmıştır. Müze envanter kayıtlarına göre bu gruptaki seramiklerin büyük çoğunluğunun buluntu yerleri ne yazık ki belli değildir. Müzedeki Sagalassos Kırmızı Astarlıları arasında buluntu yeri belli olan 5 adet seramik tespit edilmiştir. Bu örneklerden 3'ü Mersin civarında bulunmuş (Kat.No.14, 16, 23) kalan ikisinden biri Burdur'da bulunmuş (Kat. No.2) diğeri ise Eskişehir çevresinde bulunmuş (Kat. No.15) ve müzeye bağışlanmıştır. Müzede bu gruba giren örneklerin bir kısmı İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden (Kat.No.8-10, 12-13) bir kısmı ise Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden (Kat.No.2, 14, 16, 20-25) nakil edilmiştir. Alanya Arkeoloji Müzesi Sagalassos Kırmızı Astarlıları bardak, tabak ve kaselerden oluşmaktadır (Bkz. Çizelge 1-2). J. Poblome'nin

tipolojisine göre Alanya Arkeoloji Müzesinde 10 farklı form saptanmıştır. Bu formlar 1A100, V1A111, 1B130, 1B163, 1B232, 1B241,1C100, 1C132, 1C190 ve 1F150'dir. Müzede bu gruba giren örneklerin arasında orijinal Sagalassos Kırmızı Astarlı örneklerinin yanı sıra imitasyon örnekleri de görülmektedir (Kat.No.14, 17, 21-22). Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bu gruba giren örnekler form gelişimlerine bakılarak ve diğer buluntu merkezlerinden ele geçen benzer örnekler yardımıyla yapılan karşılaştırmalar sonucunda tarihlendirilmiştir. Söz konusu örnekler MS 1. yüzyıl ile MS 5. yüzyıl aralığına tarihlendirilmektedir. Alanya Arkeoloji Müzesi'nde bulunan ve bu çalışma kapsamında değerlendirilen Sagalassos Kırmızı Astarlıları form çeşitliliği ve tarihsel zenginlik bakımından oldukça önemli bir gruptur. Söz konusu bu örnekler Alanya Arkeoloji Müzesi'nin eser çeşitliliğini ve eserlerin niteliklerini yansıtması bakımından da önemlidir.

KATALOG

(Katalogda kullanılan kısaltmalar; Y: Yükseklik, A.Ç.: Ağız Çapı, K.Ç.: Kaide Çapı; Çizimlerde Kat.No. 1- 2, 14-15, 20-25 %30 oranında; Kat.No.3-13, 16-19 ise %40 oranında küçültülmüştür.)

Katalog No: 1 (Levha 1/1) **Müze Envanter No:** 1.40.75
Form: Bardak (Type 1A100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/satin alma/6.2.1975 Ölçüler: Y:7,6 cm; **A.Ç:** 8,5 cm; **K.Ç:** 3,6 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:**2,5YR 5/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 30-31, 208, 304, fig.5/9. **Tarih:** MS 1. yüzyıl- MS 2. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 2 (Levha 1/2) **Müze Envanter No:** 602 **Form:** Bardak (Type V1A111) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** Burdur/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 Ölçüler: Y: 5,3 cm; **A.Ç:** 10,8 cm; **K.Ç:** 3,8 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 6/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 116, fig.93/1A111; Poblome 1999: 33-34, 209, 304, fig.7/5-6; Uygun 2011: 96, 266, Lev.48/707-708. **Tarih:** MS 1. yüzyılın ikinci yarısı- MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 3 (Levha 1/3) **Müze Envanter No:** 12.8.94 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/ müsadere/ 2.11.1994 Ölçüler: Y: 2,2 cm; **A.Ç:** 14,3 cm; **K.Ç:** 8,1 cm. **Hamur:** 10R 5/8 (red) **Astar:** 10R 5/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 121, fig.97/1C100; Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/6. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 4 (Levha 1/4) **Müze Envanter No:** 1.38.75 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/ satin alma/ 6.2.1975 Ölçüler: Y: 2,1 cm; **A.Ç:** 10,9 cm; **K.Ç:**6,7 cm; **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 4/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/6. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 5 (Levha 1/5) **Müze Envanter No:** 13.8.94 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/ müsadere/ 2.11.1994 Ölçüler: Y:2,6 cm; **A.Ç:** 13,9 cm; **K.Ç:**8 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 4/4 (reddish brown) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/7. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 6 (Levha 2/6) **Müze Envanter No:** 16.8.94 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/ müsadere/ 2.11.1994 Ölçüler: Y: 2,1 cm; **A.Ç:** 11,6 cm; **K.Ç:**7,2 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/8(red) **Astar:** 2,5YR 4/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/8. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 7 (Levha 2/7) **Müze Envanter No:** 1097 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/ müsadere/ 17.02.1968 Ölçüler: Y: 2,4 cm; **A.Ç:** 11,8 cm; **K.Ç:** 7,5 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 5/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/8. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 8 (Levha 2/8) **Müze Envanter No:** 189 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden nakil/30.10.1967 Ölçüler: Y: 2,9 cm; **A.Ç:** 15 cm; **K.Ç:** 10 cm. **Hamur:** 7,5YR 7/6 (reddish yellow) **Astar:** 2,5YR 5/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/9. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 9 (Levha 2/9) **Müze Envanter No:** 2534 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden nakil/5.2.1974 Ölçüler: Y: 3,5 cm; **A.Ç:** 16,3 cm; **K.Ç:**10,6 cm. **Hamur:** 5YR 5/6 (yellowish red) **Astar:** 2,5YR 5/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/9. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 10 (Levha 2/10) **Müze Envanter No:** 2535 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden nakil/5.2.1974 Ölçüler: Y: 2,8 cm; **A.Ç:** 17,5 cm; **K.Ç:** 11 cm; **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 5/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/9. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 11 (Levha 3/11) **Müze Envanter No:** 227 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/satin alma/31.10.1967 Ölçüler: Y: 1,8 cm; **A.Ç:** 11,1 cm; **K.Ç:** 7,6 cm. **Hamur:** 2,5YR 7/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 6/8(light red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/10. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 12 (Levha 3/12) **Müze Envanter No:** 2532 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden nakil/5.2.1974 Ölçüler: Y: 2 cm; **A.Ç:** 10,2 cm; **K.Ç:** 6,9 cm. **Hamur:** 2,5 YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 4/3 (reddish brown) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/10. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 13 (Levha 3/13) **Müze Envanter No:** 2533 **Form:** Tabak (Type 1C100) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:**-/İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden nakil/5.2.1974 Ölçüler: Y:1,9 cm; **A.Ç:** 11 cm; **K.Ç:** 7,6 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:**2,5YR 4/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 106-107, 229, 307-308, fig.47/10. **Tarih:** MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 14 (Levha 3/14) **Müze Envanter No:** 638 **Form:** Tabak (Type 1C132) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** Mersin civarı/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y:3,9 cm; **A.Ç:** 18,1 cm; **K.Ç:** 8,4 cm. **Hamur:** 10R 7/8 (light red) **Astar:** 10R 6/8 (light red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 122-125, 231, 308, fig.56/8; Tekocak ve Yıldız 2011: 117, fig.5/3. **Tarih:** MS 1. yüzyılın ikinci yarısı- MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 15 (Levha 4/15) **Müze Envanter No:** 2002-3A **Form:** Tabak (Type 1C190) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** Eskişehir çevresi/bağış/04.02.2002 **Ölçüler:** Y: 3,9 cm; **A.Ç:** 19,5 cm; **K.Ç:** 11,2 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/8 (light red) **Astar:** 2,5YR 4/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 123, fig.97/1C190; Poblome 1999: 150-151, 238, 309, fig.69/3; Uygun 2011: Lev.46/688-689, 93-94, 263-264. **Tarih:** MS 1. yüzyılın ikinci yarısı- MS 2. yüzyıl.

Katalog No: 16 (Levha 4/16) **Müze Envanter No:** 634 **Form:** Kase (Type 1B130) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** Mersin civarı/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 3,8cm; **A.Ç:** 12,8 cm; **K.Ç:** 4,1 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 5/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 57-58, 216, 305, fig.22/1; Ok 2018: 37, No.7. **Tarih:** MS 4. yüzyıl.

Katalog No: 17 (Levha 4/17) **Müze Envanter No:** 16.5.75 **Form:** Kase (Type 1B130) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/- **Ölçüler:** Y: 4,9 cm; **A.Ç:** 14,8 cm; **K.Ç:** 4,8 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/6 (red) **Astar:** 2,5YR 4/4 (reddish brown) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 57-58, 216, 305, fig.22/6; Ok 2018: 37, No.7. **Tarih:** MS 4. yüzyıl.

Katalog No: 18 (Levha 4/18) **Müze Envanter No:** 1846 **Form:** Kase (Type V1B163) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/satın alma/7.1.1970 **Ölçüler:** Y: 5,5 cm; **A.Ç:** 12,1 cm; **K.Ç:** 3,9 cm; **Hamur:** 2,5YR 6/8 (light red) **Astar:** 2,5YR 5/8 (red) **Karşılaştırma:** Fırat 1999: 28, Lev.36/103; Poblome 1999: 69-71, 218, 306, fig.28/5. **Tarih:** MS 1. yüzyılın ikinci yarısı- MS 3. yüzyıl.

Katalog No: 19 (Levha 5/19) **Müze Envanter No:** 2398 **Form:** Kase (Type 1B241) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/satın alma/21.2.1973 **Ölçüler:** Y: 5,3 cm; **A.Ç:** 11,6 cm; **K.Ç:** 7 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/6 (red) **Astar:** 2,5YR 3/3 (dark reddish brown) 5/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome 1999: 99-100, 226, 307, fig.43/1,5. **Tarih:** MS 1-4. yüzyıl.

Katalog No: 20 (Levha 5/20) **Müze Envanter No:** 420 **Form:** Kase (Type 1B232) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 6 cm; **A.Ç:** 19,4 cm; **K.Ç:** 6,2 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/6 (red) **Astar:** 2,5YR 4/6 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 115, fig.95/1B232; Poblome 1999: 95-96, 225, 307, fig.40/4. **Tarih:** MS 5. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 21 (Levha 5/21) **Müze Envanter No:** 416 **Form:** Kase (Type 1B232) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 4,6 cm; **A.Ç:** 14,5 cm; **K.Ç:** 7,5 cm. **Hamur:** 2,5YR 7/8 (light red) **Astar:** 2,5YR 6/6 (light red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 115, fig.95/1B232; Poblome 1999: 95-96, 225, 307, fig.40/4. **Tarih:** MS 5. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 22 (Levha 5/22) **Müze Envanter No:** 419 **Form:** Kase (Type 1B232) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 5,1 cm; **A.Ç:** 17,9 cm; **K.Ç:** 9,5 cm. **Hamur:** 2,5YR 6/6 (light red) **Astar:** 2,5YR 5/8(red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 115, fig.95/1B232; Poblome 1999: 95-96, 225, 307, fig.40/4. **Tarih:** MS 5. yüzyılın ilk yarısı.

Katalog No: 23 (Levha 5/23) **Müze Envanter No:** 608 **Form:** Kase (Type 1F150) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** Mersin civarı/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 8 cm; **A.Ç:** 15,3 cm; **K.Ç:** 8,6 cm. **Hamur:** 7,5YR 6/4 (light brown) **Astar:** 2,5YR 5/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 126, fig.99/1F150; Poblome 1999: 170-171, 243, 310, fig.79/1. **Tarih:** MS 1. yüzyıl- MS 4. yüzyıl.

Katalog No: 24 (Levha 6/24) **Müze Envanter No:** 595 **Form:** Kase (Type 1F150) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 7,7 cm; **A.Ç:** 13 cm; **K.Ç:** 7,5 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/6 (red) **Astar:** 2,5YR 4/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 126, fig.99/1F150; Poblome 1999: 170-171, 243, 310, fig.79/2. **Tarih:** MS 1. yüzyıl- MS 4. yüzyıl.

Katalog No: 25 (Levha 6/25) **Müze Envanter No:** 446 **Form:** Kase (Type 1F150) **Buluntu Yeri, Müzeye Geliş Şekli ve Tarihi:** -/Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden nakil/25.11.1967 **Ölçüler:** Y: 9,1 cm; **A.Ç:** 13 cm; **K.Ç:** 5,9 cm. **Hamur:** 2,5YR 5/6 (red) **Astar:** 2,5YR 4/8 (red) **Karşılaştırma:** Poblome vd.1993: 126, fig.99/1F150; Poblome 1999: 170-171, 243, 310, fig.79/5. **Tarih:** MS 1. yüzyıl- MS 4. yüzyıl.

KAYNAKÇA

FIRAT, N., 1999,

Perge Konut Alanı Keramiği, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji ve Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Dezi, İstanbul.

KÜNZL, S., 1996.

“*Sagalassos Red Slip Ware im Römisch- Germanischen Zentralmuseum Mainz*”, **Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des östlichen Mittelmeergebietes**, (Ed. M. Herfort-Koch), p. 27-30, Kolloquium Frankfurt 24-25 April 1995.

MUNSELL, 2013,

Munsell Soil Color Charts, U.S. Gov. Print, Washington D.C.

OK, M., 2018,

“*Tripolis'te Bulunan Sagalassos Kırmızı Astarlı Seramikleri Sagalassos Red Slip Ware from Tripolis*”, **Arkhaia Anatolika, Anadolu Araştırmaları Dergisi/ The Journal of Anatolian Archaeological Studies**, Vol.1, p. 30-51.

POBLOME, J., DEGEEST, R., WAELKENS, M, SCHELTENS, E., 1993,

“*The Fine Wares*”, **Sagalassos I**, p. 113-130, Leuven, University Press.

POBLOME, J., 1996,

“*Production and Distribution of Sagalassos Red Slip Ware. A Dialogue with the Roman Economy*”, **Hellenistische und kaiserzeitliche Keramik des östlichen Mittelmeergebietes**, (Ed. M. Herfort-Koch) Kolloquium Frankfurt 24-25 April 1995, p. 75-103.

POBLOME J., 1999,

“*Sagalassos Red Slip Ware: Typology and Chronology*”, **Studies in Eastern Mediterranean Archaeology II** (Ed. M. Waelkens), Turnhout.

TEKOCAK, M., YILDIZ, V., 2011,

“*A Group of Red Slip Ware from Akşehir Museum*”, **Proceedings of the XIII Symposium on Mediterranean Archaeology**, (Ed. Hakan Oniz-Erdogan Aslan), p. 115- 122, Selcuk University of Konya, Turkey 23-24 April 2009, BAR International Series 2011. Oxford, Archaeopress.

TEKOCAK, M., 2019.

“*Stratonikeia Kazılarında Bulunan Kırmızı Astarlı Seramikler*”, **Stratonikeia Çalışmaları 4, Mimari**,

Heykel ve Küçük Buluntu Araştırmaları (Ed. Bilal Söğüt), s. 85-123, Ege Yayınları.

UYGUN, Ç., 2011,

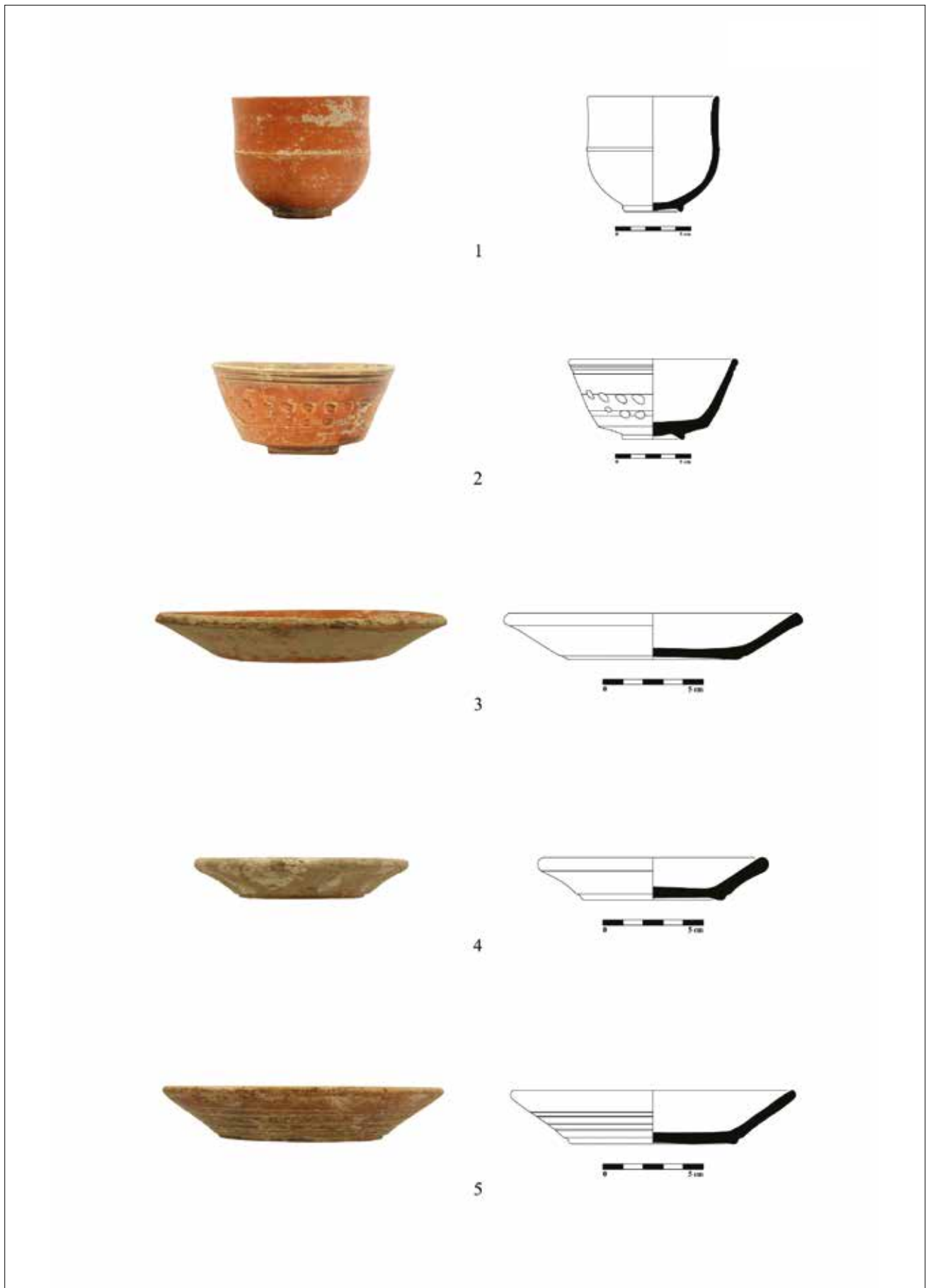
“*Tepecik Kırmızı Astarlı Seramikleri (İ.Ö.2. YY – İ.S. 4. YY)*”, **Patara IV**. İstanbul: Ege Yayınları.

YILDIZ, V., 2016,

“*Akhisar Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Bir Grup Roma Seramiği*”, **Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C. 14-3, s. 255-276.

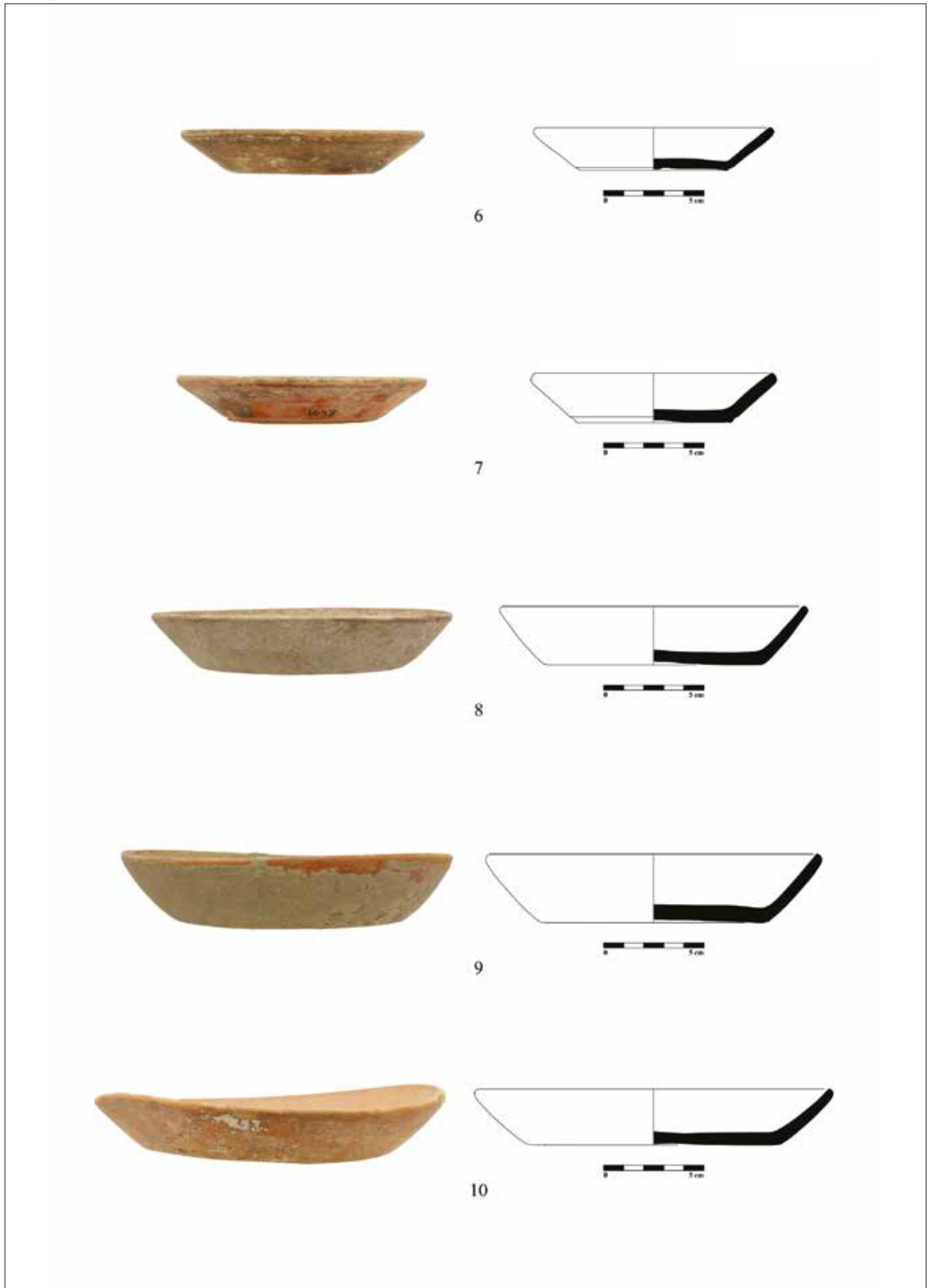
YILDIZ, V., 2019,

“*Alanya Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Doğu Sigillatları A, B ve C Grubu Seramikleri*” **Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S. 23, s. 108-127.

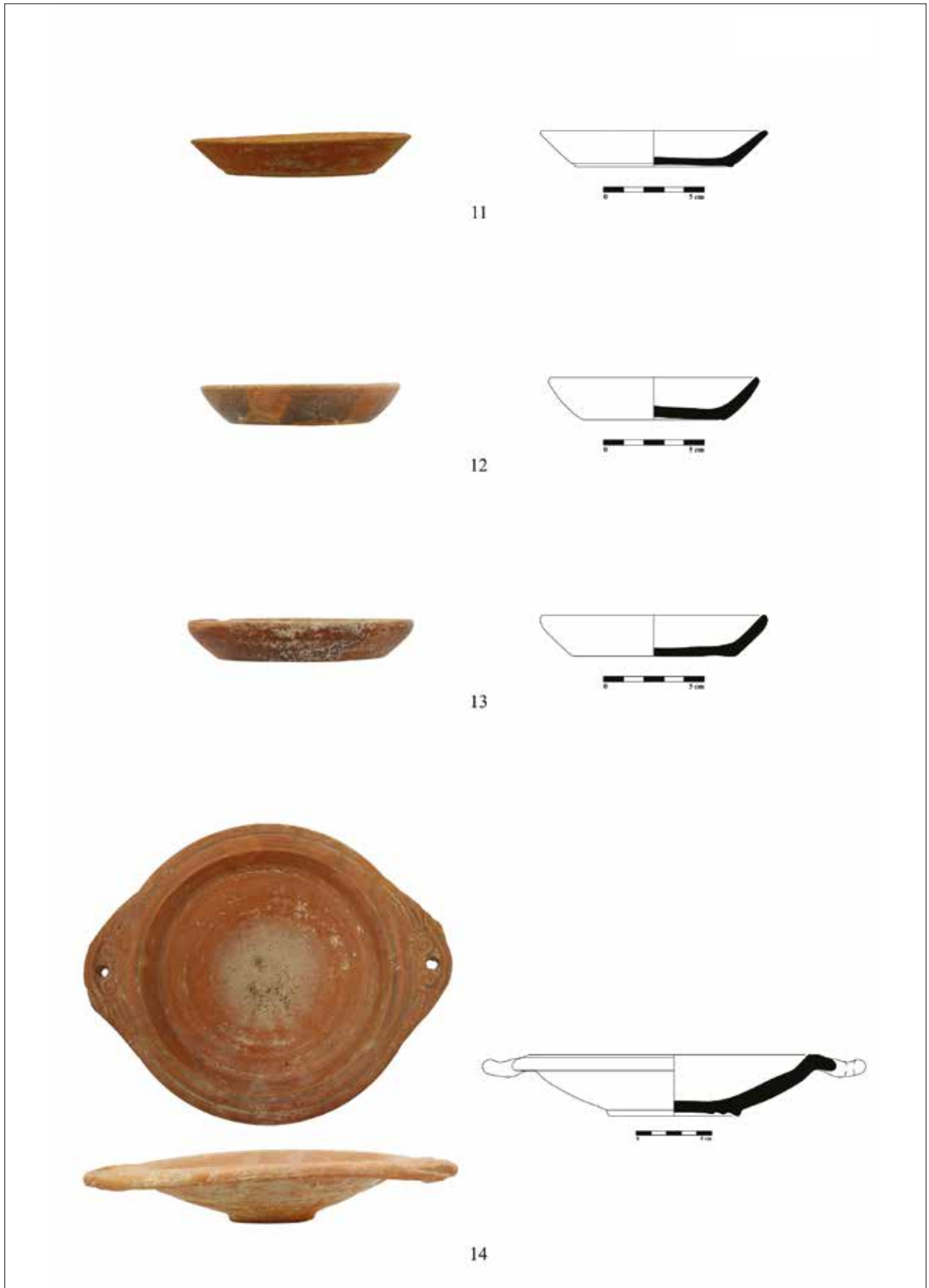

Levha 1 - 1-2 Bardak; 3-5 Tabak / Plate 1, 1-2 Cups; 3-5 Dishes.

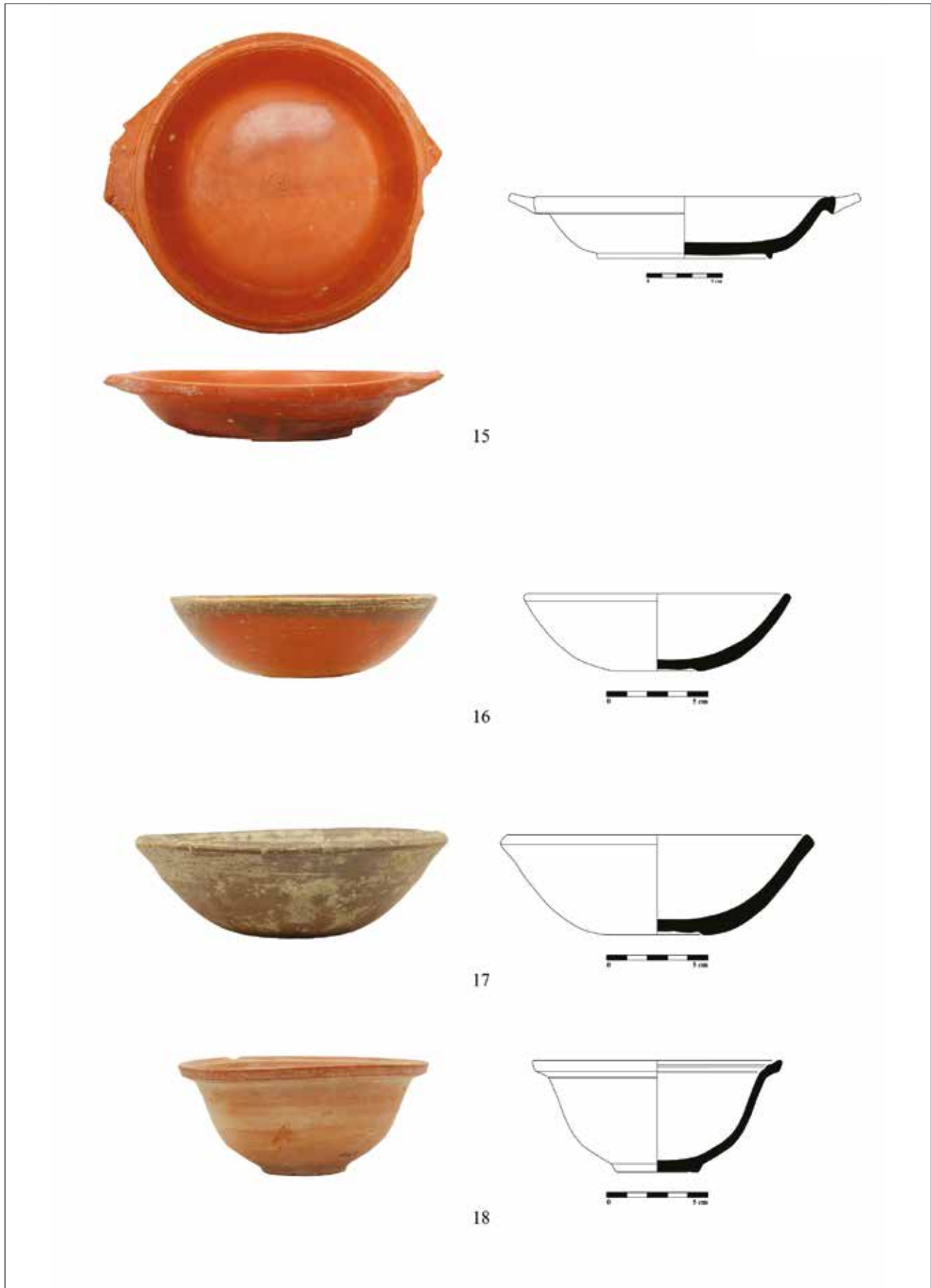
ALANYA ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEN BİR GRUP SAGALASSOS KIRMIZI ASTARLI SERAMİĞİ

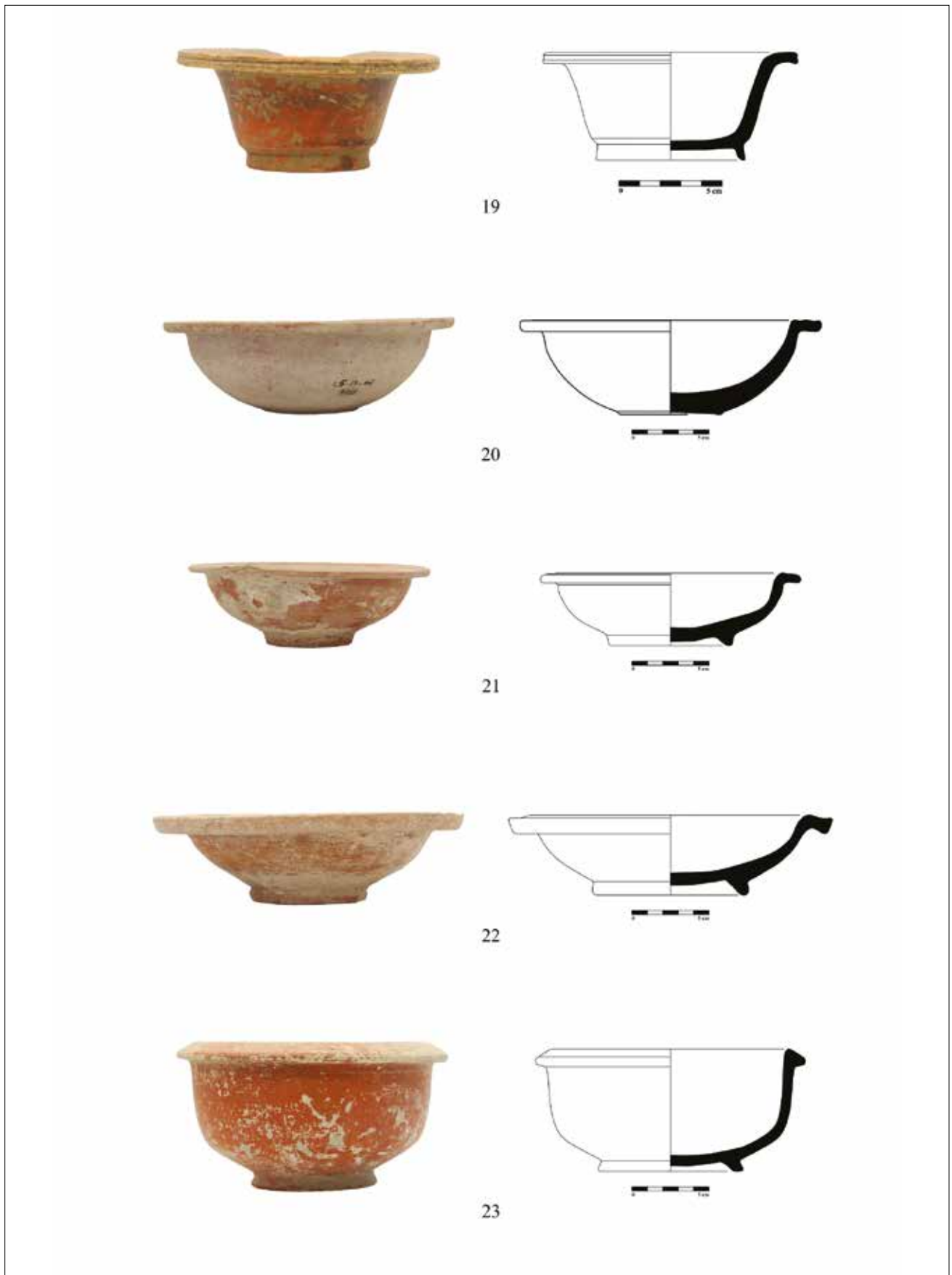
Levha 2 - 6-10 Tabak / Plate 2, 6-10 Dishes.

Levha 3 - 11-14 Tabak / Plate 3, 11-14 Dishes.

Levha 4 - 15 Tabak, 16-18 Kase / Plate 4, 15 Dishes, 16-18 Bowls.

Levha 5 - 19-23 Kase / Plate 5, 19-23 Bowls.

ALANYA ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEN BİR GRUP SAGALASSOS KIRMIZI ASTARLI SERAMİĞİ

Levha 6 - 24-25 Kase / Plate 6, 24-25 Bowls.